

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 170/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. S., B., zastúpeného advokátom JUDr. R. S., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 NcC 33/2010 z 28. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. S. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2011 doručená sťažnosť P. S., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. S., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Bratislave

(ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 NcC 33/2010 z 28. októbra 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva: «... 30. 11. 2009 bol manželkou sťažovateľa... podaný návrh na rozvod... Vec bola na Okresnom súde Bratislava IV... zapísaná pod číslom 16C416/09. Navrhovateľka v návrhu uviedla dve adresy – jednu sťažovateľovu (v obvode OS IV) a jednu svoju – v obvode Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „OS III“).

Napriek dvom adresám v návrhu na rozvod a napriek striktnej povinnosti súdu (§ 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku... skúmať miestnu príslušnosť podľa § 88 OSP pred tým ako začne konať, nesplnil súd svoju zákonnú povinnosť. Ale vytýčil termín pojednávania...

Sťažovateľ... namietal miestnu nepríslušnosť OS IV a žiadal postúpiť vec na OS III, v obvode ktorého v zmysle § 88 ods. 1 písm. a/ OSP mali manželia posledné spoločné bydlisko a súčasne navrhovateľka tam žije aj s deťmi.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, vykonal OS IV dva informatívne výsluchy... 20. 4 . 2010 doručil sťažovateľ OS IV návrh na predloženie veci Najvyššiemu súdu SR podľa 11 ods. 3 OSP, avšak to len vtedy, ak sa súd nazdáva, že podmienky miestnej príslušnosti nemožno zistiť (vzhľadom na protichodné tvrdenia účastníkov)...

30. 8. 2010... postúpil OS IV vec na OS III, ako miestne príslušnému, kde jej bolo pridelené číslo 12C 108/2010.

OS III však s postúpením nesúhlasil a preto vec predložil na rozhodnutie podľa § 105 ods. 3 OSP nadriadenému súdu.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „KSB“) ... 28. 10. 2010, v konaní číslo 9NcC 33/10, rozhodol, že miestne príslušným je OS IV. KSB rozhodol „od stola“, bez toho, aby vypočul účastníkov. Rozhodol takto napriek tomu, že mal k dispozícii zápisnice z informatívnych výsluchov a argumentáciu sťažovateľa... KSB takto argumentuje vo svojom rozhodnutí: „... už aj vzhľadom na vykonané šetrenie nie je možné ustáliť posledné spoločné bydlisko manželov a preto je daná príslušnosť všeobecným súdom odporcu, ktorý má bydlisko na adrese ...“.

Pritom ak „nie je možné ustáliť“ podmienky miestnej príslušnosti súdu, treba vec predložiť Najvyššiemu súdu SR podľa § 11 ods. 3 OSP. Avšak skôr je treba skonštatovať, že KSB v rozpore so zásadami logiky a zisteného skutkového stavu, svojim rozhodnutím uprel sťažovateľovi právo na zákonného sudcu, ktorý je na príslušnom súde – OS III.

Podľa § 88 ods. 1 písm. a/ OSP, je rozvodový súd miestne príslušný podľa bydliska odporcu len vtedy, ak nie je (= ak neexistuje a je to preukázané) miestne príslušný súd v obvode ktorého je posledné spoločné bydlisko manželov, ak tam býva aspoň jeden z nich. V našom prípade nemožno povedať že neexistuje súd miestne príslušný podľa spoločného bydliska manželov. KSB nesprávne vyhodnotil fakty obsiahnuté v spise. Ak mal neistotu o poslednom spoločnom bydlisku manželov, nevyvinul úsilie s cieľom získať ďalšie fakty...»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Krajský súd v Bratislave porušil sťažovateľove základné práva uvedené v článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 1 Ústavy SR – právo na súdnu ochranu a právo na zákonného sudcu.

Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. 10. 2010, číslo konania 9NcC 33/10 a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odporca je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, je založená na princípe subsidiarity.

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. napr. III. ÚS 149/04).

Aplikujúc princíp subsidiarity na občianske súdne konanie ústavný súd uvádza, že spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ bude mať v ďalších štádiách súdneho konania k dispozícii právne prostriedky na účinnú obranu ním označených práv, o ktorých po ich uplatnení budú nielen oprávnené, ale aj povinné rozhodnúť vecne príslušné všeobecné súdy. Za týchto okolností by prijatie sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie bolo v rozpore s princípom subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011